

Mediaální výstupy k uprchlictví a migraci

Ústav mezinárodních vztahů (ÚMV) je nezávislá veřejná výzkumná instituce, která provádí vědecký výzkum v oblasti mezinárodních vztahů. Jejím zřizovatelem je Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. Výzkumní pracovníci ústavu se účastní prestižních tuzemských i mezinárodních konferencí, seminářů a expertních diskusí, publikují v recenzovaných časopisech, vydávají monografie, podílí se na tvorbě sborníků a doporučení pro mezinárodně-politickou praxi a tím vším plní základní cíle ÚMV:

- zajišťovat aktivity spojené s výzkumem oboru mezinárodních vztahů
- napomáhat při formulaci a provádění zahraniční politiky České republiky
- zvyšovat povědomí o problematice mezinárodních vztahů mezi odbornou a laickou veřejností

Ústav mezinárodních vztahů tak vytváří spojnici mezi akademickým světem, veřejností a mezinárodně-politickou praxí.

Výzkumní pracovníci a pracovníci ÚMV často vystupují v médiích, kde analyzují nejaktuálnější světové dění. Mezi často diskutovaná témata patří právě migrace a uprchlíci.

Migrace se pomalu stává hlavním tématem

Výstupy ÚMV se zpočátku zaměřovaly především na situaci související s teroristickými útoky v Paříži, současný islám, náboženskou radikalizaci a organizaci Islámský stát. Evropská unie však řeší nejen tyto problémy. Unie je dnes obklopena konflikty a nestabilitou a je v jejím vlastním zájmu, aby co nejdříve našla účinné řešení.

- [Sýrie 2015: slábnutí Asadova režimu a omezení expanze Islámského státu](#) (12. 1. 2015, Jan Daniel, *natoaktual.cz*)
- [Zpřisňování imigrační politiky může skončit tragicky](#) (13. 1. 2015, Petr Kratochvíl, *Aktuálně.cz*)
- [Patálie islámu a současné Evropy](#) (13. 1. 2015, Marek Čejka, *MF DNES*)
- [O současném islámu, Čechách a radikalismu](#) (1. 2. 2015, Marek Čejka, Hana Florianová, *Brněnský deník*)
- [Islámský stát mění taktiku](#) (26. 3. 2015, Jan Daniel, *Studio 6 České televize*)

Rostoucí počet obětí a kritika politiky EU

Zprávy o utonutí stovek migrantů od dubna 2015 zaplavují téměř celý internet. V noci na neděli 19. dubna se odehrála jedna z největších migračních tragédií posledních let. V libyjských vodách, zhruba dvě stě kilometrů od italského ostrova Lampedusa, zahynulo až sedm set uprchlíků. Neustále stoupající počet obětí a fakt, že pro uprchlíky neexistuje bezpečnější cesta než přes Středozemní moře, jsou pádné argumenty pro to, aby evropská migrační politika upustila od tendence se před uprchlíky uzavírat. Mnoho výzkumných pracovníků vidí odpověď Evropské unie na migrační krizi jako nedostatečnou. Někteří proto zastávají názor, že je nutné, aby EU přehodnotila svou stávající hraniční a migrační politiku, a to jak směrem dovnitř, tak navenek, a aby zvažila přínos migrantů pro evropskou komunitu. Výstupy výzkumných pracovníků a pracovníků se proto začaly soustředit na analýzu imigrační a azylové politiky Evropské unie. Ve svých příspěvcích prezentovali možná řešení krize a opatření, která by EU měla přijmout.

- [Ještě neprostupnější hranice](#) (22. 4. 2015, Jan Blažek, *a2larm.cz*)
- [Nelidský byznys s uprchlíky](#) (22. 4. 2015, Benjamin Tallis, *Horizont ČT24*)
- [Evropská unie by přežila ve vládě i Tomia Okamuru](#) (7. 5. 2015, Jan Daniel, Michal Šimečka, Benjamin Tallis, *Respekt*)
- [Jak řešit uprchlickou katastrofu?](#) (11. 5. 2015, Jan Blažek, *Šedesát minut Českého rozhlasu Radiožurnál*)

Kvóty?

S postupem času se velmi diskutovaným tématem stalo i přerozdělování uprchlíků a plán Evropské komise přijímat uprchlíky podle kvót. Fakt, že se o návrhu na ustanovení kvót hlasovalo, místo aby byl hledán konsenzus, je přitom zcela bezprecedentní. Měly by existovat povinné kvóty na přerozdělování uprchlíků? Nebo by pomoc hraničním státům EU měla zůstat na principu dobrovolnosti? A existuje z dlouhodobého pohledu jiné řešení? Evropští ministři obrany a zahraničí navíc odsouhlasili námořní misi, která by měla bojovat proti pašeráckým sítím a v případě udělení mandátu od Rady bezpečnosti OSN i likvidovat jejich lodě. Otázkou však zůstává, jestli podobná opatření, založená na xenofobní rétorice, mohou mít vůbec nějaký pozitivní přínos.

- [Zvýší kvóty pro uprchlíky oblibu extremistů?](#) (12. 5. 2015, Jan Daniel, *DVTV*)
- [EU ustavila středomořskou misi](#) (19. 5. 2015, Jan Blažek, *Český rozhlas Plus*)
- [Azylová centra v Africe](#) (22. 5. 2015, Benjamin Tallis, *Slovenský rozhlas*)
- [Místo migrace pomoc Africe? Funguje to spíš naopak](#) (19. 6. 2015, Ondřej Horký-Hlucháň, *iDNES.cz*)
- [Jak se postavit ke krizi imigrantů?](#) (19. 6. 2015, Jan Blažek, *Český rozhlas Radiožurnál*)
- [EU schválila uprchlické kvóty](#) (22. 9. 2015, Vít Beneš, *Horizont ČT24*)

Xenofobie a předsudky

Následně se naše Vědecké oddělení věnovalo tématu xenofobie, která mezi lidmi v Evropě začíná nabírat obludných rozměrů. Otázkám typu: „V čem se současný příliv uprchlíků liší od dřívějších francouzských zkušeností s imigrací? Proč v české společnosti převládá strach a lhostejnost? Povede tato situace k vzestupu extrémních hnutí? Jaké jsou příčiny předsudků vůči uprchlíkům?“ se v několika článcích věnovali Jan Eichler a Jan Blažek.

- [Migrace a islám: pro a proti](#) (30. 6. 2015, Jan Eichler, *Události, komentáře, Česká televize*)
- [Kdo půjde s puškou na islamisty](#) (30. 7. 2015, Jan Eichler, *Právo*)
- [Strach z uprchlíků](#) (3. 8. 2015, Jan Eichler, *Události, komentáře, Česká televize*)
- [Příčiny předsudků vůči uprchlíkům](#) (18. 8. 2015, Jan Blažek, *Studio 6 České televize*)

A zatím v jednotlivých státech...

Hodně diskutována jsou i opatření přijatá jednotlivými státy. Jak dílčí země Evropské unie přistupují k migrační krizi a jakým způsobem přispívají k jejímu řešení? Na Slovensko se ve své analýze zaměřil výzkumný pracovník Tomáš Profant. Vladimír Handl opakovaně analyzoval situaci v Německu a vysvětlil, proč je postoj starých členských států EU natolik odlišný od stanovisek států nových. Petr Kratochvíl ostře zkritizoval současné chování České republiky, především vybírání poplatků za nedobrovolný pobyt v detenčních centrech. Vít Beneš se pak spolu s dalšími odborníky v článku Lucie Priknerové pro server Euroskop soustředil na rozdílný postoj EU a Turecka. Další příspěvky se pak obecně orientují na to, jaké má Evropa možnosti v řešení této krize. Jestli je správný argument, že prevencí migrace je pomoc přímo v zemích s největším množstvím uprchlíků. Je opravdu vhodnější problémy řešit přímo v zemích, odkud lidé utíkají, než přijímat uprchlíky do Evropské unie?

- [Evropské otazníky kvůli migraci](#) (17. 8. 2015, Benjamin Tallis, *Horizont ČT24*)
- [Lidé budou vždy odcházet za lepšími životy. Migraci nelze zabránit](#) (20. 8. 2015, Ondřej Horký-Hlucháň, *Reportér*)
- [Slovenské riešenia utečeneckej krízy](#) (24. 8. 2015, Tomáš Profant, *pravda.sk*)
- [Německo slibuje přijmout uprchlíky](#) (4. 9. 2015, Vladimír Handl, *Horizont ČT24*)
- [Německo si bere uprchlický time-out](#) (15. 9. 2015, Vladimír Handl, *iDNES.cz*)
- [Udrži země V4 svůj odmítavý postoj ke kvótám?](#) (21. 9. 2015, Petr Kratochvíl, *Český rozhlas Radiožurnál*)
- [Uprchlíci, nebo ekonomičtí migranti? Je třeba to rozlišovat, tvrdí politici EU](#) (21. 9. 2015, Ondřej Horký-Hlucháň et al., Eliška Kubátová a Lucie Bednářová)

- [Syrští uprchlíci. EU a Turecko čekají jednání](#) (29. 9. 2015, Vít Beneš et al., Lucie Priknerová, *Euroskop.cz*)

Výstupy v dalších jazycích

Reagovat na současné výzvy má za úkol i nově zřízené [Centrum evropské bezpečnosti \(CES\)](#) ÚMV. Vzhledem k tomu, že práce Centra má oslovit i veřejnost zahraniční, jsou jeho členové autory řady anglicky publikovaných výstupů, jejichž stručný přehled následuje.

Specifickými publikacemi Centra jsou takzvané **European Security Spotlights (ESS)**, krátké a výstižné papery věnující se aktuálním otázkám v oblasti bezpečnosti. Na migraci a s ní související problematiku se v nich zaměřují především Benjamin Tallis a Jan Daniel.

- [Lebanon – Resilient, For Now](#) (3. 12. 2014, Jan Daniel, *ESS*)
- [All in the Same Boat](#) (3. 12. 2014, Benjamin Tallis, *ESS*)
- [The Risks of \(Anti-\)Muslim Radicalism](#) (12. 2. 2015, Jan Daniel, *ESS*)
- [Libyan Civil War: Enabling Illicit Migration Flows, Threatening Libya's Neighbors](#) (24. 4. 2015, Jan Daniel, *ESS*)
- [EU Response to the Migration Crisis: Too Little, But Not Too Late](#) (29. 4. 2015, Benjamin Tallis, *ESS*)
- [Offshoring Security: Protecting Migrants and the Schengen Zone](#) (29. 4. 2015, Benjamin Tallis, Markéta Wittichová, *ESS*)

Pracovníci a pracovnice ÚMV jsou však autory i dalších anglických výstupů.

- [Europe's Migration Crisis: Central Europe's Dangerous Game](#) (19. 5. 2015, Michal Šimečka, Benjamin Tallis, *openDemocracy*)
- [Fighting the wrong battle](#) (7. 9. 2015, Michal Šimečka, Benjamin Tallis, *openDemocracy*)

Publikujeme však i v dalších světových jazycích.

- [Mittelosteuropa hat die EU noch nicht verstanden](#) (16. 9. 2015, Vladimír Handl, *Radio Prag*)

Závěrem

Vzhledem k současnému vývoji budou migrace, uprchlíci, kvóty a další pojmy nadále zaujímat prostor v médiích i výzkumu. Pokud se o tuto problematiku zajímáte více, nebo pokud Vás zaujala prezentace ÚMV, navštivte [Vědeckou kavárnu Uprchlíctví a migrace](#) v rámci Dne otevřených dveří Ústavu mezinárodních vztahů **21. října 2015 od 14:30**.

Registrace nutná do 20. října 2015 na adrese registrace@iir.cz.

(Místo konání: ÚMV, Nerudova 3, Praha 1, tram 22, 20, 12 - zastávka Malostranské náměstí).